

Міністерство освіти і науки України  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
Факультет суднобудування, інформаційних технологій і системотехніки  
Кафедра «Безпека життєдіяльності, екологія та хімія»

**СИЛАБУС**

**Навчальної дисципліни: «Безпека життєдіяльності»**

|                                         |                                                       |                          |
|-----------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------|
| Освітній рівень                         | <i>Перший (бакалаврський) рівень</i>                  |                          |
| Програма навчання                       | <i>Освітньо-професійна</i>                            |                          |
| Галузь знань                            | <i>03</i>                                             | <i>Гуманітарні науки</i> |
| Спеціальність                           | <i>035</i>                                            | <i>Філологія</i>         |
| Освітня програма                        | <i>«Технічний переклад у сфері морського бізнесу»</i> |                          |
| Цикл дисципліни                         | <i>Природничо-наукова</i>                             |                          |
| Курс та семестр                         | <i>1 курс, 1 семестр</i>                              |                          |
| Обсяг дисципліни                        | <i>3 кредити ECTS / 90 академічних годин</i>          |                          |
| Види аудиторних занять                  | <i>лекції, практичні заняття</i>                      |                          |
| Індивідуальні та (або) групові завдання | -                                                     |                          |
| Форми контролю                          | <i>Залік</i>                                          |                          |

**Викладач:** *Перетяка Сергій Миколайович, доцент, кандидат технічних наук, kafedrabjdeh@gmail.com*

Метою дисципліни «Безпека життєдіяльності» є набуття студентом знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

**Програмні результати навчання:**

**ПРН02.** Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

**ПРН03.** Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

**ПРН04.** Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

**Очікувані результати навчання дисципліни:****Здобувач вищої освіти:**

Використовує отримані знання, уміння та навички для вирішування професійних завдань з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

**Здобувач вищої освіти вміє:**

Засвоївши дисципліну «Безпека життєдіяльності», майбутні бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу об'єктів господарювання в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

| №п/п                                        | Назва тем, змістовних блоків та модулів                                         | Кількість годин |           |             |            |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|-------------|------------|
|                                             |                                                                                 | Лекції          | практичні | лабораторні | Самостійні |
| 1                                           | 2                                                                               | 3               | 4         | 5           | 6          |
| Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності |                                                                                 |                 |           |             |            |
| 1                                           | Тема 1. Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності                   | 4               | 2         |             | 4          |
| 2                                           | Тема 2. Людина, як елемент системи «людина – життєве середовище»                | 5               | 2         |             | 4          |
| 3                                           | Тема 3. Природні небезпеки                                                      | 4               | 2         |             | 5          |
| 4                                           | Тема 4. Біологічні небезпеки                                                    | 2               | 2         |             | 4          |
| 5                                           | Тема 5. Техногенні небезпеки                                                    | 5               |           |             | 5          |
| 6                                           | Тема 6. Соціально-політичні небезпеки                                           | 3               | 2         |             | 4          |
| 7                                           | Тема 7. Комбіновані небезпеки                                                   | 3               | -         |             | 4          |
| 8                                           | Тема 8. Основні заходи з пожежної безпеки та профілактики на галузевих об'єктах | 2               | 2         |             | 5          |
| 9                                           | Тема 9. Проблема здоров'я в житті сучасного суспільства                         | 2               | 2         |             | 3          |
| 10                                          | Тема 10. Ризик-орієнтований підхід до аналізу небезпек                          | 2               | 2         |             | 4          |
| Всього                                      |                                                                                 | 32              | 16        |             | 42         |

## **КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

### **КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ**

**1.** Об'єкт вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності» є:

а) життєдіяльність людини; б) засоби особистого захисту; в) способи особистого захисту; г) основи захисту особистості; д) інструменти захисту особистості.

**2.** Безпека – це:

а) стан людини після виниклої небезпеки; б) стан людини, яка чекає небезпеки; в) незбалансований стан людини, держави, соціуму; г) розбалансований стан людини, держави, соціуму; д) збалансований стан людини, держави, соціуму.

**3.** Безпека життєдіяльності – це:

а) наука, яка вивчає і забезпечує безпечне життя людини; б) наука, яка вивчає фактори безпеки для запобігання небезпеки; в) наука, яка вивчає базові знання з питань забезпечення безпечних умов існування людини у природному, соціальному і техногенному середовищах; г) наука, яка вивчає шкідливі і нешкідливі фактори, що впливають на створення здорового способу життя; д) наука, що вивчає вплив небезпечних факторів на організм людини для створення безпечного життя.

**4.** Що є нехарактерним для визначення категорії життя?:

а) наявність обміну речовин; б) наявність системи дихання; в) можливість пристосуватися до середовища; г) реакція на подразнення; д) здатність до розмноження.

**5.** Небезпеки класифікують за природою походження:

а) шкідливі; б) біологічні; в) фізичні; г) соціальні; д) техногенні.

**6.** Небезпеки класифікують за часом прояву негативних наслідків:

а) кумулятивні; б) хімічні; в) імпульсні; г) небезпечні; д) комбіновані.

**7.** Підвищений рівень шуму за характером впливу на організм відноситься до небезпеки:

а) біологічної; б) фізичної; в) хімічної; г) психофізіологічної; д) емоціональної.

**8.** Ризик це:

а) коли людина збирається робити щось небезпечно; б) оцінка ймовірності виникнення небезпеки; в) якісна і кількісна характеристика небезпеки; г) якісна характеристика небезпеки; д) коли людину очікує небезпека.

**9.** Ризик за масштабами розповсюдження:

а) гранично допустимий; б) мотивований; в) соціальний; г) знехтуваний; д) прийнятний.

**10.** Ризик через необхідність надання першої допомоги постраждалим:

а) медичний; б) прийнятний; в) індивідуальний; г) мотивований; д) гранично допустимий.

**11.** Ризик який призводить до негативних наслідків:

а) соціальний; б) гранично допустимий; в) знехтуваний; г) мотивований; д) надмірний.

**12.** Закон Вебера-Фехнера звучить так:

а) інтенсивність відчуттів пропорційна логарифму інтенсивності сили подразника; б) інтенсивність відчуття обернено пропорційна інтенсивності подразника; в) інтенсивність відчуттів та інтенсивність подразника не корелюють між собою; г) найменша величина, на яку потрібно змінити силу подразника, щоб викликати мінімальну силу відчуття; д) інтенсивність відчуттів пропорційна квадрату інтенсивності сили подразника.;

**13.** Аксиома про потенційну небезпеку діяльності звучить так:

а) технічна діяльність небезпечна; б) людина шкодить навколишньому середовищу; в) навколишнє середовище загрожує людині; г) уникнути небезпеки неможливо; д) будь-яка діяльність людини є потенційно небезпечною.

14. Прийнятий рівень ризику у світовій практиці становить:

а)  $10^{-5}$ ; б)  $10^{-4}$ ; в)  $10^{-6}$ ; г)  $10^{-7}$ ; д) 0,1.

15. Концепція прийнятного ризику:

а) такий рівень смертності, травматизму або інвалідності, який не впливає на життя людини; б) такий рівень смертності, травматизму або інвалідності, який не впливає на показники держави; в) такий рівень смертності, травматизму або інвалідності, який не впливає на показники підприємства; г) такий рівень смертності, травматизму або інвалідності, який не впливає на показники галузі економіки; д) такий рівень смертності, травматизму або інвалідності, який не впливає на показники підприємства, галузі економіки або держави.

## ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

### Основна література

1. Джигерей В.С., Жидецький В.Ц. Безпека життєдіяльності. - Львів: Афіша, 1999. - 254 с.
2. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Наumenко - К.: , 2004. – 328с.
3. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
4. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ.", 2002. – 328 с.
5. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009. - 264 с.
6. Палагута В.М. Безпека життєдіяльності. Конспект лекцій. - ОНМУ, 2002.- 46 с.
7. Котенко О.В. Безпека життєдіяльності. Конспект лекцій. - ОНМУ, 2011.- 46 с.
8. Палагута В.М. Аналіз небезпек методом дерева відмов. Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи. – ОНМУ. – 2007. – 10 с.
9. Котенко О.В. Дослідження впливу метеорологічних умов на організм людини. Методичні вказівки до проведення лабораторної роботи. - ОНМУ, 2009.- 20 с.
10. Палагута В.М. Комп'ютерне моделювання ураження людини електричним струмом. Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи. - ОНМУ, 2012.- 16 с.
11. Хотін С.Ю. Безпека життєдіяльності. Методичні вказівки до практичних занять. - ОНМУ, 2004.- 16 с.
12. Перетяка С.М. Визначення типу темпераменту. Методичні вказівки до практичної роботи. - ОНМУ, 2019.- 16 с.
13. Перетяка С.М. Принципи надання першої допомоги. Методичні вказівки до практичної роботи. - ОНМУ, 2019.- 28 с. Методичні вказівки до практичної роботи. - ОНМУ, 2019.- 28 с.
14. Перетяка С.М. Первинні засоби пожежогасіння. Методичні вказівки до практичної роботи. - ОНМУ, 2020.- 24 с.

### Допоміжні джерела

1. Бегун В.В., Бегун С.В., Широков С.В. Казачков И.В., Литвинов В.В., Письменный Е.Н. Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. – К. НТУУ КПИ, 2009. - 363с.
2. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / О.С. Баб'як, О.М. Сітенко, І.В. Ківва та ін. – Х.: Ранок, 2000. – 304 с.
3. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України. – К., 1998. – 544 с.

4. Основи соціоекології: Навч. посіб. / Г.О. Бачинський, Н.В. Бернада, В.Д. Бондаренко та ін.; За ред. Г. О. Бачинського. – К.: Вища шк., 1995. – 238 с.
5. Пістун І. П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – Суми: Університет. книга, 1999. – 301 с.
6. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування. Підручник для студентів. – К.: "Здоров'я", 2000. – 335 с.
7. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
8. Ярошевська В.М., Ярошевський М.М., Москальов І.В. Безпека життєдіяльності. – К.: НМЦ, 1997. – 292 с.
9. Кодекс цивільного захисту України. - Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, с. 458.
10. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МВС України 30.12.2014 року № 1417.
11. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
12. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27.
13. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
14. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру Держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.